

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΟΣ

Του καθηγητού κ. ΣΩΤ. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ

«'Επιστημονική 'Επετηρίς» τής Α.Β.Σ.

Ἡ τεχνική ἔχει ὡς πρῶτον ἀποτέλεσμα τὴν ποσοτικὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς. Ὁ ρυθμὸς τῆς αὐξήσεως ταύτης εἶναι ταχύτερος τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν διατιθεμένων μέσων. Εἰς κάθε μονάδα συντελεστοῦ παραγωγῆς ἀντιστοιχεῖ συνεχῶς ἠὺξημένον προϊόν. Εἰς μίαν ὥραν ἐργασίας ἐργάτου π. χ. ἀντιστοιχεῖ ὀλονὲν μεγαλύτερος ὄγκος παραγωγῆς. Τοῦτο καλεῖται, εἰς τὴν σύγχρονον ὀρολογίαν, αὐξήσις τῆς παραγωγικότητος, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, τρόπον τινά, τὸ μέτρον τῆς τεχνικῆς προόδου. Ἡ τοιαύτη ἐξέλιξις ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν τεχνικὴν, ἡ ὁποία διαθέτει μέσα συνεχῶς ἀποτελεσματικώτερα. Ταῦτα, τίθμενα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν οικονομικῶν δραστηριοτήτων, προκαλοῦν ἠὺξημένην παραγωγὴν πέραν τοῦ μεγέθους τῆς δαπάνης, τῆς γενομένης διὰ τὴν ἀπόκτησιν καὶ τὴν θέσιν εἰς λειτουργίαν τῶν μέσων τούτων. Ἐφαρμόζεται, δηλαδή, ὁ τεχνολογικὸς νόμος τῆς αὐξούσης ἀποδόσεως, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ καταβολὴ μεγαλύτερας δαπάνης διὰ πληρωμὴν συντελεστοῦ παραγωγῆς (ἐνταῦθα μηχανικῶν μέσων) ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα μέγεθος παραγωγῆς μεγαλύτερον τῆς δαπάνης. Εἰς δαπάνην π.χ. διπλασίαν (2δ) ἀντιστοιχεῖ προϊόν ὑπερδιπλασίον (2π+χ), εἰς δαπάνην τριπλασίαν (3δ) ἀντιστοιχεῖ προϊόν ὑπερτριπλασίον (3π+χ) κ.ο.κ. Συνήθως, μάλιστα, ἡ ὑπέρβασις ἐκάστοτε εἰς τὸ πολλαπλασίον μέγεθος τῆς παραγωγῆς εἶναι μεγαλύτερα ἢ πρότερον. Τοῦτο, βεβαίως, συμβαίνει μέχρι ἐνὸς ὀρίου, καθόσον, ὡς θὰ ἴδωμεν, ἔχει ἐφαρμογὴν περαιτέρω καὶ ὁ τεχνολογικὸς νόμος τῆς φθίνουσης ἀποδόσεως.

Ἡ ἀναλογικῶς ἠὺξημένη παραγωγή διευκολύνεται ἀπὸ τοὺς ἐξῆς παράγοντας :

α' Τὴν αὐξησιν τοῦ μέσου μεγέθους τῶν οικονομικῶν μονάδων.

Ἡ τεχνική, συνεπαγομένη δέσμευσιν κεφαλαίων διὰ τὴν συγκρότησιν ἐγκαταστάσεων, ὀδηγεῖ εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ μεγέθους τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ δὴ εἰς τοὺς τομεῖς τοὺς περισσότερο ἐπηρεαζομένους παρ' αὐτῆς, δηλαδή τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς συγκοινωνίας. Γενικὸν φαινόμενον πλέον ἀποτελεῖ ἡ συνεχῆς αὐξήσις τῶν ἀπασχολουμένων κεφαλαίων καὶ ἐργατῶν κατὰ ἐπιχειρήσιν εἰς ὅλας τὰς χώρας. Καὶ περαιτέρω, ὁμως, οἱ συνασπισμοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων (καρτέλ, τράστ κ.λ.) καὶ ἡ μέθοδος τῆς ὀλοκληρώσεως (ὀρίζοντια καὶ κάθετος) διαμορφώνουν μεγάλα μεγέθη ἐπιχειρήσεων, με πρόδηλον εὐμενῆ ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς παραγωγικότητος. Ἡ αὐξήσις τοῦ μεγέθους τῶν οικονομικῶν μονάδων ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὐξησιν τῆς ἀναλογίας τῶν προσφερόντων ἐξηρητημένην ἐργασίαν προσώπων ἐντὸς τοῦ συνόλου τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ. Εἰς τὴν Ἑλβετίαν π.χ., ἐνῶ κατὰ 1888 οἱ μισθωτοὶ ἀπέτελουν τὰ 57 ο)ο τοῦ συνόλου τῶν ἀπασχολουμένων, κατὰ τὸ 1950 οὗτοι ἀπέτελουν τὰ 75 ο)ο αὐτῶν. Εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν, οἱ μισθωτοὶ σήμερον ὑπερβαίνουν τὰ 90 ο)ο τοῦ συνόλου τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

β' Τὴν τυποποίησιν τῶν προϊόντων.

Εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις αἱ μηχαναὶ κατευθύνονται πρὸς τὴν παραγωγὴν περιορισμένων ποικιλιῶν ἀγαθῶν, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται εὐκολώτερον ἡ ἠὺξημένη παραγωγή. Ἐπιδιώκεται, δηλαδή, ἡ πληθοπα-